

УДК 338.48(477.83)

Михайло Шевелюк

аспірант спеціальності «Культурологія»

Юлія Трач

д-р культур., професор,

директор Навчально- наукового інституту

Київський національний університет

культури і мистецтв

КУЛЬТУРОТВОРЧА РЕФЛЕКСІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ЛЬВІВЩИНИ

Упродовж останнього десятиріччя туризм розвивається досить стрімкими темпами, внаслідок чого, туристична галузь стає однією із найбільш швидко зростаючих секторів економіки у світі. Сьогодні туристична галузь потребує впровадження інноваційної діяльності, яка тепер стала одним із найважливіших чинників, завдяки чому визначається рівень економічного розвитку та, відповідно, становище держави на міжнародній арені. Для ефективного розвитку туризму в регіоні, насамперед, важливо розуміти сутність інновацій і можливі напрями їх застосування.

Львівщина – це один із найпривабливіших і найпопулярніших туристично-рекреаційних регіонів України [4]. Важливою спеціалізацією бізнесу Львівщини традиційно вважається туристична індустрія. Підприємства туристичної індустрії, які переважно надають споживчі і розподільчі послуги, у суспільному виробництві – це фундаментальна основа туристичної діяльності, яка не тільки задовольняє внутрішні потреби туристичного сегмента, а й долучається до системи загальнонаціонального і міжнародного поділу праці. Завдяки цьому, забезпечує частку країни у світовому туристичному обміні [1]. В структурі туристичного потенціалу Львівщини провідне місце належить природним та історико-культурним ресурсам.

Задля розвитку екскурсійно-туристичної діяльності у Львівській області, особливо, що стосується історико-культурної спрямованості, важливо вивчати культурну спадщину регіону, оскільки спадщина

відіграє важливу роль у збереженні культурної різноманітності, а в результаті і сталого розвитку сучасного суспільства. Поняття культурної спадщини з плином часу трансформувалося й розширювалася. Культурна спадщина – це сукупність тільки нерухомих пам'яток історії, культури та природи, що мають особливу цінність для світу, країни, регіону [7], а також активну частину життєдіяльності етносу (старовинні технології, спеціальні способи діяльності, традиції).

На теренах Львівщини, зосереджено, приблизно 25% всієї історико-архітектурної спадщини України, що сягає понад 4 тисячі пам'яток. Формування культурного потенціалу області відбувається за рахунок архітектурно-історичних пам'яток національного та місцевого значення, у тому числі 794 пам'яток архітектури та містобудування національного значення, 2637 пам'яток місцевого значення та 834 пам'ятки археології, 14 з яких мають статус національних [3].

Переважна кількість пам'яток історії та архітектури розміщена у Львові (2500), а також у таких містах як: Самбір, Жовква, Белз, Золочів, Дрогобич. Таку велику кількість історико-культурних пам'яток можна пояснити тим, що дані території було заселені досить давно, крім того, їх віддаленістю від театрів воєнних дій минулого, порівняно високим економічним розвитком та значною густотою населення [6, с. 379].

Варто зазначити, що на території Львівщини знаходяться п'ять об'єктів, що включено до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, зокрема: чотири церкви (церква святого Юрія XVI–XVII ст., Пресвятої Трійці 1720 року, Собор Пресвятої Богородиці 1838 року, Зіслання Святого Духа 1502 року) та ансамбль історичного центру Львова. Львівська область займає історично відомі терени Галичини та вважається найбільшою в Україні за різновидам, кількістю та ступенем збереження архітектурно-будівної спадщини, що представлена в регіоні типами споруд широкого хронологічного поясу – від початку Княжої доби до середини XX століття.

Музейна інфраструктура Львівщини – одна із найпривабливіших в Україні для відвідувачів, чому сприяє перелічена кількість історико-культурних об'єктів, освітньо-культурних закладів, багатий музейний фонд та висококваліфіковані працівники цієї сфери розташування музеїв у будівлях, які є пам'ятками архітектури, а також місцях, пов'язаних з визначними історичними подіями.

У Львівській області була розроблена комплексна програма «Розвиток культури, підвищення туристичної привабливості, збереження національної пам'яті, культурної спадщини та промоції Львівської області на 2021–2023 роки» [5]. Зокрема передбачалось, що внаслідок реалізації заходів програми, відбудеться значна популяризація Львівщини як туристичної дестинації та території, безпечної для подорожей, зокрема збереження об'єктів історико-культурної спадщини, розвиток культури та креативної економіки, популяризацію національної пам'яті.

24 лютого 2022 року ситуація кардинально змінилася. Внаслідок повномасштабної війни російської федерації проти України, повністю зупинилось функціонування туризму в Україні загалом і у Львівській області зокрема, поставивши цілу галузь перед серйозними випробовуваннями, які ще протягом тривалого часу доведеться осмислювати, а також знаходити шляхи, що подолати їхні наслідки.

У воєнний час мистецтво і культура особливо підживлюють дух. Вони надихають і дають можливості для рефлексій, а також утверджують та популяризують українське. Саме тому, було відновлено роботу культурних інституцій Львова. Від початку повномасштабної війни заклади культури Львова радо відчинили свої двері українцям, які були вимушені покинути власні домівки через війну. В умовах сьогодення, культура є також на передовій, і для неї зараз важливо говорити. Людям важливо слухати один одного, рефлексувати. Завдяки культурі, мистецтву, виставам, концертам можна рефлексувати, проживати ті емоції, які маємо. Основна місія закладів культури Львівщини полягає в тому, щоб мотивувати на рефлексії, створювати для них належне поле, залучаючи таким чином, до спільного творення [2].

Висновок. Отже, внаслідок аналізу розвитку туристичної дослідивши індустрії Львівщини, можна стверджувати, що в Львівській області є всі необхідні передумови для розвитку різних видів туризму. Завдяки використанню в повному обсязі власного туристично-рекреаційного потенціалу, Львівщина може стати стратегічно важливим культурним, політичним та економічним регіоном України, який, водно-час, є найбільшим туристично-відпочинковим та курортним регіоном Західної України. В умовах сьогодення, історико-культурне й природне багатство країни надає їй реальні можливості для економічного й соціального піднесення.

Ключові слова: історико-культурні ресурси, рефлексія, туризм, Львівщина.

Список використаних джерел

1. Бейдик О. О. *Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України* / О. О. Бейдик. – Київ, 2004.
2. *Культурні інституції Львова відновлюють роботу, аби тримати культурний фронт країни.* – URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/culture/291048-kulturni-instytutsii-lvova-vidnovliuiut-robotu-aby-trymaty-kulturnyi-front-krainy>.
3. Мігущенко Ю. В. *Проблеми та перспективи розвитку туристичної галузі Львівської області* / Мігущенко Ю. В. // *Ефективна економіка.* – 2015. – № 11. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/91.pdf.
4. Нагірняк А. *Львівщина як складова туристичної галузі України* / Нагірняк А. // *Економіка та суспільство.* – 2021. – № 30. – с. 1–6. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-39>.
5. *Про затвердження комплексної програми «Розвиток культури, підвищення туристичної привабливості, збереження національної пам'яті, культурної спадщини та промоції Львівської області на 2021–2023 роки».* – URL: https://lvivoblrada.gov.ua/VIII/proekt_27.
6. Савіцька О. П. *Культурний туризм: реалії та перспективи у Львівській області* / Савіцька О. П. Федорович О. І. // *Науковий вісник НЛТУ України.* – 2014. Вип. 24 (1). – С. 376–383.
7. *Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посіб. / Фоменко Н. В.* – Київ : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.